

Afdelingen for videregående
uddannelser og internationalt
samarbejde

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5666
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Høringsnotat til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og andre love (Udbud af danske erhvervsrettede videregående uddannelser i udlandet)

16. april 2009

Sags nr.:
109.473.121

I. Generelt

Lovforslaget blev den 30. marts 2009 sendt i ekstern høring med høringsfrist den 20. april 2009. Lovforslag, høringsbrev og høringsliste er offentliggjort på høringsportalen og vedlagt som bilag.

Lovforslaget har været udsendt til 21 foreninger, organisationer m.v., hvoraf 11 har indgivet hørings svar.

II. Væsentlige bemærkninger til lovforslaget

Generelle betragtninger:

Danske Universiteter opfordrer til, at reglerne for udbud af danske uddannelser i udlandet på Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og Undervisningsministeriets område i højere grad harmoniseres. Danske Universiteter ønsker endvidere, at universiteterne omfattes af loven for så vidt angår muligheden for godkendelse til udbud af professionsbacheloruddannelser i udlandet.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium finder det positivt, at der med lovforslaget åbnes op for udbud af uddannelse i udlandet, men har samtidig svært ved at overskue lovforslagets konsekvenser i forhold til lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser §§ 8-10 om internationalisering, fællesuddannelser og parallelforløb. Kollegiet ønsker desuden flere detaljer, om hvorvidt undervisningsministeren vil bruge den i lovforslaget foreslåede bemyndigelse til at stramme eller slække krav til uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med udbud i udlandet.

Dansk Industri opfordrer til, at forslaget i første omgang målrettes de områder, hvor der ønskes indhøstet erfaringer med udbud i udlandet

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Høringsvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. Behovet for lovgivning på Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings område er først og fremmest at fremme et internationalt forskningssamarbejde. På Undervisningsministeriets område er der efterspurgt en mulighed for, at danske uddannelsesinstitutioner kan deltage med eksport af danske uddannelser på det globale marked. Forskelle i de to lovforslag afspejler disse forskelligartede hensigter. På den baggrund giver det af videnskabsministeren fremsatte lovforslag mulighed for, at udenlandske universiteter kan udbyde danske universitetsuddannelser på baggrund af et internationalt forskningssamarbejde, hvorimod det efter dette lovforslag er danske uddannelsesinstitutioner, som kan udbyde danske uddannelser som særskilt indtægtsdækket virksomhed.

Lovforslaget omfatter de institutioner for videregående uddannelser, der er omfattet af undervisningsministeriets lovgivning herom. Universiteterne er ikke omfattet af denne lovgivning.

I henhold til §§ 8, 9 og 10 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, skal institutionerne tilrettelægge den enkelte uddannelse således, at den studerende inden for den normerede studietid har mulighed for at gennemføre dele af uddannelsen i udlandet. Endvidere gives institutionerne mulighed for at udbyde en dansk uddannelse, hvori indgår tilbud om, at dele af uddannelsen kan erstattes med dele af en udenlandsk uddannelse (parallelforløb). Endelig kan undervisningsministeren godkende, at en dansk uddannelse sammensættes af et dansk uddannelsesforløb og et udenlandsk uddannelsesforløb (fællesforløb). Tilrettelæggelsesformerne skal bidrage til internationaliseringen af de danske uddannelser og medvirke til at skabe et internationalt uddannelsesmiljø på de danske institutioner med fokus på danske studerendes muligheder for at tilegne sig kompetencer og erfaringer i internationale uddannelsesmiljøer. Disse tilrettelæggelsesformer berøres ikke af lovforslaget.

Den i lovforslaget indeholdte bemyndigelse til, at undervisningsministeren kan fravige bestemmelser i loven og regler fastsat i medfør heraf, forventes, som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, kun benyttet i ganske få tilfælde, idet der ventes fastsat generelle regler om udbud af uddannelse i udlandet. Samlet er det hensigten med de foreslåede ministerbemyndigelser, at tilpasse de gældende regler om udbud og uddannelser med henblik på at skabe de bedst mulige vilkår for, at institutionerne kan etablere sig på udenlandske uddannelsesmarkeder.

Med lovforslaget gives der mulighed for, at alle videregående uddannelser inden for Undervisningsministeriets område i udgangspunktet vil

kunne godkendes til udbud i udlandet. Muligheden for at blive godkendt til udbud af uddannelser i udlandet foreslås åben for alle erhvervsakademier og professionshøjskoler, der ønsker at udbyde erhvervsrettede videregående uddannelser i udlandet, som kan dokumentere opfyldelse af de krav til økonomi og kvalitet, der i henhold til forslaget vil blive stillet - blandt andet gennem kravet om akkreditering. Det forventes, at adgangen til at udbyde danske uddannelse i udlandet de første år efter lovens vedtagelse vil blive anvendt af få institutioner og primært i relation til tekniske og merkantile erhvervsakademiuddannelser.

Der vurderes på den baggrund ikke behov for at begrænse udbudsmuligheden til et mindre antal konkrete uddannelser.

Godkendelse og akkreditering:

Akkrediteringsrådet og Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) er enige i forslaget om at fastsætte særlige kriterier for akkreditering af udbud i udlandet.

EVA gør opmærksom på, at friheden ved valg af kvalitetssikringsoperatør stiller særlige krav til sikring af konsistens i udlægning og fortolkning af akkrediteringskriterierne for udbud i udlandet. EVA påpeger desuden, at det bør præciseres, hvorvidt udbud i udlandet er omfattet af turnusevaluering og i så fald efter hvilke kriterier. Endelig foreslår EVA, at det præciseres, at kvalitetssikringsoperatøren enten skal være fuldgyldigt medlem af ENQA eller være optaget i EQAR-registret.

EVA og Akkrediteringsrådet finder, at det bør være det faglige sekretariat og ikke Akkrediteringsrådet, der skal kunne opkræve gebyr for akkreditering.

Danske Erhvervsskoler opfordrer til, at der frit skal kunne vælges akkrediteringsinstitution. Opfordringen begrundes med, at det ikke er de samme krav, der stilles ved akkrediteringen af udenlandske udbud som ved udbud i Danmark.

Finansrådet finder det væsentligt, at akkrediteringsproceduren ikke bliver bureaukratisk og tidskrævende, og opfordrer desuden til, at der tilrettelægges procedurer, så danske uddannelser kan udbydes i udlandet allerede fra efteråret 2009.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium finder, at akkreditering af udbud i udlandet alene bør angå, om uddannelsesudbuddet skal justeres eller ophøre. Kollegiet finder, at der lægges op til en regelning og detaljeret regulering på dette område. Kollegiet efterspørger en ordning, hvor institutionens generelle evne til at udbyde uddannelse i udlandet vurderes, frem for at hvert enkelt udbud skal akkrediteres.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. Forslaget om, at Akkrediteringsrådet skal akkreditere udbud i udlandet skal sikre en tilstrækkelig ensartet tolkning af og indsigt i de fastsatte akkrediteringskriterier. Det er foreslået, at kravene til valg af kvalitetssikringsoperatør bliver de samme som ved danske uddannelsesudbud. De ensartede regler for akkreditering af udbud i Danmark og i udlandet har til formål at sikre den samme høje uddannelseskvalitet, uanset hvor den enkelte uddannelse udbydes. Danske uddannelser, som udbydes i udlandet, vil være omfattet af de regler om turnusakkreditering, som finder anvendelse for udbud i Danmark i medfør af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Akkrediteringen vil basere sig på de kriterier, som fastsættes i medfør af den foreslåede bemyndigelse til undervisningsministeren. Som øverste myndighed for akkreditering fastsætter og opkræver Akkrediteringsrådet gebyr for akkrediteringen.

Dansk eksamensbevis:

CIRIUS finder, at det bør præciseres, at studerende ved danske uddannelser i udlandet får tildelt et dansk eksamensbevis.

Danske Erhvervsskoler fremhæver, at det ikke fremgår, at der tildeles dansk eksamensbevis ved danske uddannelsesudbud i udlandet.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. Med lovforslaget gives der mulighed for at udbyde danske erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser i udlandet. Pligten til at udstede dansk bevis for en fuldført dansk uddannelse vil også være gældende ved udbud i udlandet.

Selskabsdannelse:

FUHU finder det relevant, at der etableres mulighed for dannelse af juridiske enheder til varetagelse af udbud i udlandet. Der opfordres dog til, at det fremgår tydeligt, at det blot er en mulighed, samt at form og geografisk placering kan vælges i det enkelte tilfælde.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium læser lovforslaget således, at der i lovforslaget stilles krav om selskabsdannelse. Hertil bemærker Professionshøjskolernes Rektorkollegium, at der er behov for, at institutionerne tilføres kompetencer på området eller at der etableres fælles rådgivnings- og ekspertbistand til institutionerne til at løfte dette krav.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. Forslaget stiller ikke krav om men giver mulighed for, at den danske institution

enten driver udlandsvirksomheden selv eller indirekte gennem et dansk selskab med begrænset hæftelse, typisk et aktieselskab. I begge tilfælde kan der etableres samarbejder med lokale partnere.

Forslaget om, at udlandsvirksomheden ikke må give et akkumuleret negativt resultat 4 år i træk

Danske Erhvervsskoler forholder sig undrende overfor, at der i medfør af lovforslaget er mulighed for en underskudsgivende periode på fire år. De påpeger, at man må formode, at udbuddet ikke var blevet akkrediteret, hvis der var udsigt til underskudsgivende virksomhed i en fireårig periode.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium finder, at fire år ikke er tilstrækkeligt til at vise bæredygtige resultater, hverken i forhold til økonomi eller substans.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. Af hensyn til den økonomiske bæredygtighed af institutionernes primære virksomhed i Danmark foreslås der en grænse på 4 år. Grænsen svarer til det tilsvarende allerede gældende krav i forbindelse med udbud i medfør af regler for indtægtsdækket virksomhed.

Deltagerbetaling:

Danske Erhvervsskoler påpeger, at undervisningsministeren i medfør af lovforslaget kan fastsætte regler om deltagerbetaling. Danske Erhvervsskoler mener, at det er alene bør være udbyderen af uddannelsen i udlandet, som fastsætter deltagerbetalingens størrelse.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU) og Professionshøjskolernes Rektorkollegium påpeger, at det bør være institutionerne selv, som fastlægger reglerne for og størrelsen af deltagerbetalingen.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. Det forventes ikke, at undervisningsministeren vil anvende den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om opkrævningen og deltagerbetalingens størrelse. Denne forudsættes fastsat af den udbudsgodkendte institution.

SU og udlandstipendium til danske studerende:

Danske Erhvervsskoler, Finansrådet, FUHU og Rådet for Erhvervsakademiuuddannelser og Professionsbacheloruddannelser ønsker, at SU-lovgivningen tilpasses, så danske studerende kan modtage SU i forbindelse med en dansk uddannelse i udlandet. Finansrådet begrundes ønsket med, at det vil bidrage til, at flere danske unge får en uddannelse, samt at

danske virksomheder etableret i udlandet får bedre mulighed for at rekruttere både udenlandsk og dansk arbejdskraft med dansk uddannelsesbaggrund. FUHU begrundet ønsket med, at dansk erhvervsliv vil være interesseret i, at danske studerende får en international uddannelse, hvor uddannelsesophold eksempelvis kan kombineres med praktik i dansk datterselskab i udlandet. Samtidig mener, Danske Erhvervsskoler, FUHU og Finansrådet, at lovforslaget bør bidrage til at øge antallet af danske studerende, som tager en uddannelse i udlandet.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium ønsker, at danske studerende skal kunne modtage udlandsstipendium ved studieophold på danske uddannelser i udlandet.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Høringssvarerne giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. Udbud af danske uddannelser i udlandet som særskilt indtægtsdækket virksomhed er tænkt målrettet udenlandske studerende, som ønsker en dansk uddannelse, og eventuelt danske virksomheder, som ønsker danskuddannet lokal arbejdskraft til virksomhedens udenlandske aktiviteter. Det forventes, at uddannelsesvirksomhed i udlandet vil påvirke internationaliseringen af danske uddannelsesinstitutioner positivt gennem indhentning af inspiration og erfaring med udbud af uddannelse i udlandet, og derved bidrage til de initiativer, som i henhold til lov om erhvervsakademier og professionsbacheloruddannelser allerede er etableret for at flere danske studerende tager et studieophold i udlandet, jf. Undervisningsministeriets bemærkninger under ” II. Væsentlige bemærkninger til lovforslaget Generelle betragtninger” .

Andet:

CIRIUS finder det vigtigt, at det sikres, at adgangskravene til udbud i udlandet følger reglerne for udbud i Danmark, herunder reglerne i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer.

CIRIUS påpeger, at det bør stå klart, hvordan lovforslaget forholder sig til erhverv, som kræver autorisation såsom sygeplejerske, ergoterapeut, fysioterapeut o.l. Det bør eksempelvis fremgå, at godkendelse af disse uddannelser i udlandet sker efter drøftelse med den relevante fagminister.

CIRIUS anbefaler, at det præciseres, at der kun etableres godkendte danske uddannelser i udlandet, hvor det er lovligt i henhold til modtagerlandets regelsæt.

CIRIUS foreslår, at der henvises til Code of Good Practice in the Provision og Transnational Education, som er udkommet i tilknytning til Lisabon-konventionen i 2001 og revideret i 2007.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium påpeger, at den mulighed for kulturel tilpasning af uddannelserne, som der lægges op til i bemærkningerne til lovforslaget, dels kan være vanskelig at måle i ECTS-point, dels at det ofte vil være mere relevant med en tilføjelse til uddannelsen frem for en tilpasning. Der efterspørges derfor en mere realistisk tilgang til muligheden for tilpasning af danske uddannelser til udenlandske forhold.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium ønsker, at det bliver afklaret, hvordan lovforslaget forholder sig til de lovgivningsmæssige restriktioner om undervisning på andre sprog end dansk i de pædagogiske uddannelser.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium undrer sig over, at der ikke tilføres midler til uddannelsesinstitutionerne til etablering af udlandsvirksomheden.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium mener, at forslaget om afgivelse af redegørelse i 2014 er for tidligt. Det skyldes, at Professionshøjskolernes Rektorkollegium ikke forestiller, at det vil blive muligt at udbyde uddannelser i medfør af lovforslaget før 2010, og at professionsbacheloruddannelser er fireårige, hvorfor det vil være for tidligt at vurdere resultater i 2014.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium påpeger for så vidt angår partnerskaber mellem erhvervsakademier og professionshøjskoler, at der ikke bør være krav om, at de hører hjemme i samme region, når de går sammen om udbud af uddannelse i udlandet.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Høringssvarene giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. De regler, som almindeligvis gælder for uddannelserne i Danmark, gælder også for uddannelser udbudt i udlandet. Det gælder således også lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer.

Undervisningsministeren vil i forbindelse med godkendelsen af det enkelte udbud iagttage de særlige omstændigheder, som gælder for de uddannelser, som kræver autorisation.

I forbindelse med akkreditering og undervisningsministerens godkendelse af uddannelsesudbuddet forventes uddannelsesinstitutionen at skulle redegøre for, at den lovligt kan etablere sig i det pågældende land.

Det forventes, at undervisningsministeren vil fastsætte regler om, at uddannelser kan tilpasses inden for en ramme af 15-30 ECTS-point. En tilpasning vil almindeligvis have kulturel eller sproglig karakter, men såle-

des at de faglige mål for uddannelsen og uddannelsens væsentlige områder fastholdes. Der forventes ikke fastsat mulighed for at varigheden af den enkelte uddannelse kan forlænges.

De pædagogiske uddannelser (læreruddannelsen og pædagoguddannelsen) er omfattet af lovforslaget. For læreruddannelsens vedkommende vil det imidlertid være særdeles vanskeligt at forestille sig, at uddannelsen kan godkendes til udbud i udlandet. Det skyldes bl.a., at det anses som et ubetinget krav, at undervisningssproget i læreruddannelsen som helhed er dansk, og fordi det faglige indhold i læreruddannelsen, således som den tilrettelægges efter de gældende regler, ønskes fastholdt.

Der er i forbindelse med lovforslaget ikke afsat statsmidler til brug for institutionernes etablering i udlandet. Etablering og drift skal i henhold til forslaget ske som særskilt indtægtsdækket virksomhed.

Lovforslaget er udtaget til lovovervågning og evalueres efter fem år. Det forventes, at den første årgang af studerende på det tidspunkt har gennemført en dansk uddannelse i udlandet, og det vil være hensigtsmæssigt så tidligt som muligt at få vurderet, hvorvidt lovforslaget fungerer efter hensigten især i forhold til at undgå, at udbud af uddannelse i udlandet indebærer negative konsekvenser for danske uddannelsesudbud.

Partnerskab om udbud i udlandet er i henhold til de gældende regler for udbud i Danmark bundet til at skulle omfatte erhvervsakademier og professionshøjskoler i samme region. Dette krav gælder tilsvarende ved udbud i udlandet. Undervisningsministeren vil dog, såfremt der fremsættes konkrete ønsker om partnerskaber på tværs af regioner i forbindelse med udbud i udlandet vurdere om der måtte være grundlag for at fravige den regionale binding.

Bilag 1.

Liste over organisationer og institutioner, der er hørt over udkast til lov om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og andre love (Udbud af danske erhvervsrettede videregående uddannelser i udlandet)

Nr.	Høringspart	Hørings svar		
		Ja	Bemærkninger	Nej
1	ACE Denmark - Akkrediteringsinstitutionen	X	Ja	
2	CIRIUS	X	Ja	
3	Danmarks Evalueringsinstitut	X	Ja	
4	Dansk Arbejdsgiverforening			X
5	Dansk Byggeri			X
6	Dansk Industri	X	Ja	
7	Danske Erhvervsskoler	X	Ja	
8	Danske Regioner			X
9	Danske Universiteter	X	Ja	
10	Det Centrale Handicapråd			X
11	Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening			X
12	Finansrådet	X	Ja	
13	Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FU-HU)	X	Ja	
14	Ingeniørforeningen i Danmark			X
15	Ingeniørforbundet i Danmark			X
16	KL			X
17	Landsorganisationen i Danmark (LO)			X
18	Professionshøjskolernes Rektorkollegium	X	Ja	
19	Professionshøjskolernes Bestyrelsesforening			X
20	Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser	X	Ja	
	Uden for høringskredsen er modtaget hørings svar fra			
21	Rådet for internationalisering af Uddannelserne	X	Ja	